

སློབ་ཚན་དྲུག་པ། བརྒྱ་ཆ་དང་། དེའི་བེད་སྤྱོད།

CHAPTER 6 : PERCENTAGE AND ITS APPLICATION

6.1 རི་སྤྱོད།

འཛིན་གྲྭ་དྲུག་པའི་སྐབས་ཁྱེད་ཚོས་བརྒྱ་ཆའི་སྐོར་སྦྱངས་ཡོད། མ་ཆ་100 ཅན་གྱི་གྲངས་ཆ་ལ་བརྒྱ་ཆ་ཟེར་བ་
 དན་གསེས་གྱིས་དང་། **བརྒྱ་ཆ**ནི་ལ་ཁྱིམ་གྱི་ཚིག་ ‘པར་སན་ཏམ་’ (per centum) གྱི་བསྟུས་ཡིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་
 དོན་ནི་ ‘བརྒྱ་ཐམ་པ་ནས་’ཞེས་པའོ། ‘ཆ་གས་བརྒྱ་ནས་’ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་མཚོན་དྲུག་ས་% ཡིས་མཚོན་གྱི་
 ཡོད།

$$\text{དེས་ན། } \frac{10}{100} = 10 \times \frac{1}{100} = 10\%$$

$$\frac{46}{50} = \frac{23 \times 2}{50 \times 2} = 46 \times \frac{1}{100} = 46\%$$

ང་ཚོས་སློབ་ཚན་འདིའི་ནང་བརྒྱ་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚོན་གྲངས་མང་པོ་སེལ་བྱ་ཡིན། བརྒྱ་ཆའི་གོ་དོན་སྤྱད་དེ་
 ཁྱེད་ཚོ་དང་སྐོར་གྱི་དཀའ་ཚོན་གྲངས་སེལ་ཐབས་བྱ་བྱ་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ་གྲངས་པ་དང་། དུས་ལུན། སྤྱི་ཚད། མ་དངུལ་
 སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་འགྲོས་དོ་སྤྱོད་བྱ་བྱ་དང་། སྤྱི་འགྲོས་སྤྱད་དེ་དཀའ་ཚོན་གྲངས་སྤོ་རྒྱུ་མཐའ་སེལ་ཐབས་བྱ་བྱ་ཡིན།

6.2 བརྒྱ་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚོན་འགའ།

འཛིན་གྲྭ་དྲུག་པའི་ནང་ང་ཚོས་བརྒྱ་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚོན་འགའ་སེལ་ཡོད། སྐར་སྦྱངས་ཤིང་ཡོད་པ་དེ་དེ་
 ཡོང་བ་དང་མུ་མཐུད་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ཚོས་ཕྱིས་དཔེ་འཕྲུལ་མ་འགའ་བརྩི་བར་བྱོ། །

ཕྱིས་དཔེ། 1. གྲངས་ཤིག་གི་23% ནི་46 ཡིན་ན། གྲངས་དེ་ཚོ་ལ།

ལན། གྲངས་དེ་x ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

46
100

x ཡི་ $23\% = 46$

$$\frac{23}{100} \times x = 46$$

ཡང་ན། $x = \frac{46 \times 100}{23} = 200$

དེས་ན། གྲངས་དེ་ནི་200 རེད།

ཕྱིས་དཔེ། 2. ཡིག་རྒྱལ་སྐབས་སློབ་མས་ཐོབ་ཆ་372 ལོན་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོ་མོར་62% ཐོབ་ཡོད་ན། ཡིག་རྒྱལ་སྐབས་དེའི་ཐོབ་ཆ་མང་མཐའ་དེ་ཚོ་ལ།

ལན། ཐོབ་ཆ་མང་མཐའ་དེ་ x ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

སློབ་མར་ཐོབ་པའི་བརྒྱ་ཆ་ = x ཡི་ 62%

སློབ་མས་ལོན་པའི་ཐོབ་ཆ་ = 372

དེར་བརྟེན། x ཡི་ $62\% = 372$

ཡང་ན། $\times x = 372$

ཡང་ན། $x = \frac{372 \times 100}{62} = 600$

དེས་ན། ཡིག་རྒྱལ་སྐབས་དེའི་ཐོབ་ཆ་མང་མཐའ་ནི་600 རེད།

ཕྱིས་དཔེ། 3. འོས་བརྒྱའི་སྐབས་འོས་མི་ཞིག་ལ་ཕྱིས་འགྲོ་ཡོད་པའི་འོས་ཤོག་60% ཐོབ་ཡོད། འོས་ཤོག་15% ཕྱིས་འགྲོ་མ་བཏང་བའི་གསལ་བསྐྱགས་གནང་ཡོད། གལ་ཏེ་འོས་ཤོག་གྲངས་500000 ཡོད་ན། འོས་མི་དེར་ཕྱིས་འགྲོ་ཡོད་པའི་འོས་ཤོག་ག་ཚོ་དེ་ཐོབ་ཡོད་དམ།

ལན། ཕྱིས་འགྲོ་མ་བཏང་བའི་འོས་ཤོག་གྲངས་ནི། = 500000 ཡི་15%

= $\times 500000$

= 75000

ཕྱིས་འགྲོ་ཡོད་པའི་འོས་ཤོག་གྲངས། = 500000 - 75000

= 42500

འོས་མིར་ཕྱིས་འགྲོ་ཡོད་པའི་འོས་ཤོག་ཐོབ་པའི་བརྒྱ་ཆ་ = 60%

དེར་བརྟེན། འོས་མིར་ཕྱིས་འགྲོ་ཡོད་པའི་འོས་ཤོག་ཐོབ་པ་ནི། $= 425000$ ཡི་60%

$$= \frac{60}{100} \times 425000$$

$$= 255000$$

དེས་ན། འོས་མི་དེར་ཕྱིས་འགྲོ་ཡོད་པའི་འོས་ཤོག་255000 ཐོབ་ཡོད།

སློབ་ཚན། 6.1

- 1) གངས་འབོར་6 ཚོལ།
 - ཀ) གལ་ཏེ་6 ཡི་3% རི་སྐྱོར་9 ཡིན་ན།
 - ཁ) གལ་ཏེ་6 ཡི་ $\frac{1}{2}$ % རི་སྐྱོར་50 ཡིན་ན།
 - ག) གལ་ཏེ་6 ཡི་3.4% རི་སྐྱོར་68 ཡིན་ན།
- 2) མི་ཞིག་གིས་ལྷ་རེར་སྐྱོར་600 དངུལ་ཁང་ནང་བཙོལ་འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཁོ་པའི་ལྷ་རེའི་ཕོགས་ཀྱི་15% ཡིན་ན། ཁོ་པའི་ལྷ་རེའི་ཕོགས་ཚོལ།
- 3) ལོ་གཅིག་ནང་ལྷ་དབང་སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་པའི་ཉིན་གངས་ནི་ཉིན་216 ཡིན། གལ་ཏེ་ཁོ་པའི་འགྲོར་ཐོ་ནི་90% ཡིན་ན། སློབ་གྲྭ་དེ་ཉིན་གཚོད་རིང་ཚུགས་ཡོད་པ་ཚོལ།
- 4) སྤོང་ལྷ་ཞིག་གི་མི་འབོར་ལོ་རེར་5% འཕར་ཀྱི་ཡོད། སྤེལ་ལོ་1000 ནས་3000 བར་མི་འབོར་8820 འཕར་ཡོད་ན། སྤེལ་ལོ་1000 ལྷན་སྤོང་སྤེལ་དེར་མི་འབོར་གཚོད་ཡོད་པ་ཚོལ།
- 5) ཚོས་སློབ་ཀྱིས་ཡིག་རྒྱུགས་ཤིག་ལ་ཐོབ་ཆ་504 ལོན་ཡོད། གལ་ཏེ་མོས་ཁྱོད་བསྐྱེམས་ཐོབ་ཆའི་བརྒྱ་ཆ་63 ལོན་ཡོད་ན། ཁྱོད་བསྐྱེམས་ཐོབ་ཆ་གཚོད་ཡིན་པ་ཚོལ།

- ༤། རྩོམ་སྐྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་30% ཟུང་ཕྱོགས་ལ་བཏང་བ་དང་། 3% དགོ་ཚུ་ཞིག་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་ཡོད། ཟླ་བ་དེའི་ནང་ཁོང་གིས་དེ་གཉིས་ཆེད་སློབ་2310 བཏང་ཡོད་ན། ཁོ་པའི་ཟླ་འདེབས་ཚོལ།
- ༥། སློབ་གྲྭ་ཞིག་གི་སློབ་མའི་གྲངས་འཕོར་8% འཕར་ཡོད། གལ་ཏེ་སློབ་མ་160 འཕར་ཡོད་ན། སློབ་གྲྭ་དེའི་དང་ཐོག་གི་སློབ་མའི་གྲངས་འཕོར་འཚོལ་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་ཡོད་སློབ་མའི་གྲངས་འཕོར་གསར་པ་འང་ཚོལ།
- ༦། གངས་སྐྱེད་སློབ་གྲྱེའི་ནང་བུ་མོ་60% ཡོད། གལ་ཏེ་བུ་མོའི་གྲངས་690 ཡིན་ན། སློབ་གྲྱེའི་ནང་ཁྱོན་བསྡེམས་སློབ་མའི་གྲངས་འཕོར་འཚོལ་དགོས་པ་མ་ཟད། བུའི་གྲངས་འཕོར་ཡང་ཚོལ།
- ༧། ཀྱང་སློལ་རྩེ་ཁག་ཅིག་གིས་ལོ་གཅིག་ནང་ཚེད་འགྲན་40% ཐོབ་ཡོད། གལ་ཏེ་ལོ་དེའི་ནང་ཚེད་འགྲན་ཐངས་12 བོར་བ་དང་། ཐོབ་བོར་མེད་པ་བྱུང་མེད་ན། ལོ་དེའི་ནང་ཀྱང་སློལ་རྩེ་ཁག་དེས་ཚེད་འགྲན་ཐངས་ག་ཚོད་ནང་འདྲུལ་ཞུགས་བྱས་ཡོད་དམ། (བད་ལྟོན། ཚེད་འགྲན་བོར་བ། = ཚེད་འགྲན་གྱི་(100-40)%)
- ༨། མངོན་དགའ་སློབ་གྲྱེའི་སློབ་མ་80% མིང་ཁར་ཞུགས་མེད། གལ་ཏེ་སློབ་མ་240 མིང་ཁར་སྐྱེན་ཡོད་ན། སློབ་གྲྱེའི་ནང་ཁྱོན་བསྡེམས་སློབ་མའི་གྲངས་འཕོར་ཚོལ།

༤.༡ ཁེ་དང་སྐྱོད་། Profit and Loss

འཛིན་གྲྱུ་ལོང་མའི་ནང་ཁྱེད་ཚོས་ཁེ་དང་སྐྱོད་གི་སྐོར་སྦྱངས་ཡོད། གལ་ཏེ་ཅ་དངོས་ཤིག་གི་**ཕྱིར་བཅོང་རིན་ལོང་** (Selling Price) དེ་དེའི་**མ་གནས་རིན་ལོང་** (Cost Price) ལས་ཆེ་བ་ཡོད་ན། ང་ཚོས་དེར་ཁེ་ཟེར། ཡང་གལ་ཏེ་ཕྱིར་བཅོང་རིན་ལོང་ (S.P.) དེ་མ་གནས་རིན་ལོང་ (C.P.) ལས་ཆུང་བ་ཡོད་ན། ང་ཚོས་དེར་སྐྱོད་ཟེར།

དེས་ན། གལ་ཏེ། ཕྱིར་བཅོང་རིན་ལོང་། > མ་གནས་རིན་ལོང་།

$$\text{ཁེ} = \text{ཕྱིར་བཅོང་རིན་ལོང་} - \text{མ་གནས་རིན་ལོང་}$$

གལ་ཏེ། ཕྱིར་བཅོང་རིན་ལོང་། < མ་གནས་རིན་ལོང་།

$$\text{སྐྱོད་} = \text{མ་གནས་རིན་ལོང་} - \text{ཕྱིར་བཅོང་རིན་ལོང་}$$

ཡིད་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རོན་དངོས་ཐོག་ཅ་དངོས་ཉོ་སྐབས་དགོས་ངེས་ཀྱི་རིན་འབབ་ཐོག་འོར་འདྲེན་དང་།

ཁང་ལྷ་སོགས་འགྲོ་གྲོན་འཕར་མ་ཡང་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡིད། འདི་དག་ཚང་མ་འགྲོ་གྲོན་འཕར་མའི་ནང་ཚུད་པ་དང་།
དེ་ནི་མ་གནས་རིན་གོང་གི་ཆ་ཤས་ཆགས་ཡིད། སིལ་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་སློབ་ལོ་ཤར་ཚན་གསུམ་ལ་སློབ་81 སྤྱད་དེ་ཉོས་
པ་དང་། དེའི་འོར་ཁྲ་ལ་སློབ་9 སྤྱད་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན། སློབ་ལོ་ཤར་ཚན་གསུམ་པོའི་མ་གནས་རིན་གོང་སློབ་90
རེད། དེས་ན། མ་གནས་རིན་གོང་ནང་འགྲོ་གྲོན་འཕར་མ་ཚུད་ཀྱི་ཡིད།

ཚོང་འགྲེམས་པ་(Dealer) ཞིག་གིས་གྲང་འཁོར་(Cooler) ཞིག་སློབ་2200 སྤྱད་དེ་ཉོས་ཇེས། དེའི་
བཟོ་བཅོས་ཆེད་སློབ་300 འགྲོ་གྲོན་བཏང་བར་ཆ་ཞོག། ཁོས་གྲང་འཁོར་དེ་སློབ་3000 ལ་བཅོངས་པས་ཁོ་པར་ཁེ་སློབ་
(3000 - 2500) = སློབ་500 ཐོབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། གྲང་འཁོར་དེ་སློབ་2200 ལ་བཅོངས་ན། ཁོ་པར་གྲོང་སློབ་
(2500 - 2200) = སློབ་300 ཐོག་གི་ཡིད།

ཁོ་དང་གྲོང་ནི་དུས་དྲུག་ཏུ་མ་གནས་རིན་གོང་དངོས་(མ་གནས་དང་འགྲོ་གྲོན་འཕར་མའི་བསྡེམས་) ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲུང་གི་ཡོད་སྟབས། ཁོ་དང་གྲོང་ཡང་མ་གནས་རིན་གོང་གི་བརྒྱ་ཆའི་ཐོག་ནས་བརྟེན་བཞུགས།

དེས་ན། གྲང་འཁོར་དེ་སློབ་3000 ལ་བཅོངས་པས་ཚོང་འགྲེམས་པར་ཁོ་བྱུང་བ་ནི།

$$\left(\frac{500}{2500} \times 100\right)\% \quad \text{དེ་ནི། } 20\% \text{ བྱུང་ཡོད།}$$

དེ་བཞིན། གྲང་འཁོར་དེ་སློབ་2200 ལ་བཅོངས་ན་ཚོང་འགྲེམས་པར་གྲོང་བྱུང་བ་ནི།

$$\left(\frac{3000}{2500} \times 100\right)\% \quad \text{དེ་ནི། } 12\% \text{ བྱུང་ཡོད།}$$

དེས་ན། ང་ཚོས་མཐོང་གསལ་ལ།

$$\text{ཁོའི་བརྒྱ་ཆ།} = \frac{\text{ཁོ།}}{\text{མ་གནས་རིན་གོང་།}} \times 100 \quad \text{གྲོང་གི་བརྒྱ་ཆ།} = \frac{\text{གྲོང་།}}{\text{མ་གནས་རིན་གོང་།}} \times 100$$

དང་ཚོས་གོང་གི་གོ་བ་རྣམས་གསལ་ཁ་འདོན་ཆེད་དཔེ་འགྲེལ་སྐབས་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱིས་དཔེ། 4. སིལ་ཚོང་པས་ལག་འདོགས་ཚུ་ཚོད་ཞིག་ལ་སློབ་335 སྤྱད་དེ་ཉོས་པ་དང་། དེའི་འོར་ཐག་སྤྲུས་
ལེགས་ཤིག་བརྗོད་ཆེད་སློབ་15 འཕར་མ་སྤྱད་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོ་པས་ཚུ་ཚོད་དེ་སློབ་400 ལ་
བཅོངས་ཡོད་ན། སིལ་ཚོང་པ་དེར་ཁོའི་གྲོང་གི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།

ལན། རོང་ཐག་སྐྱུས་ལེགས་བརྒྱུས་པའི་ཚུ་ཚོད་དེའི་མ་གནས་རིན་པོང་(C.P.)ནི། $=$ སྒོར་335 + སྒོར་15

$$= \text{སྒོར་}350$$

ཚུ་ཚོད་དེ་ཕྱིར་བཅོངས་པའི་རིན་པོང་(S.P.)ནི། $=$ སྒོར་400

མ་གནས་རིན་པོང་ལས་ཕྱིར་བཅོང་རིན་པོང་ཆེ་བས། སེལ་ཚོང་པར་ཁོ་ཐོབ་ཡོད།

ཁོ། $=$ སྒོར་(400 - 350) $=$ སྒོར་50 (S.P. > C.P.)

ཁོ % $=$ $(\frac{50}{350} \times 100) = 14\frac{2}{7}$

དེར་བརྟེན། སེལ་ཚོང་པ་དེར་ཁོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་བརྒྱ་ཆ་ $14\frac{2}{7}$ བྱུང་ཡོད།

ཕྱིས་དཔེ། 5. ཀར་འཁོར་ཞིག་སྒོར་1536 ལ་བཅོངས་པས་དོན་གྲུབ་ལ་གྲོང་20% ཐོབ་ཡོད་ན། ཁོ་པའི་ཀར་འཁོར་དེའི་མ་གནས་རིན་པོང་ཚོལ།

ལན། ཕྱིར་བཅོང་རིན་པོང་(S.P.)ནི། $=$ སྒོར་1536 གྲོང་། $=$ 20%

མ་གནས་རིན་པོང་སྒོར་100 ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

གྲོང་། $=$ སྒོར་100 ཡི་20%

$$= \frac{20}{100} \times 100 = \text{སྒོར་}20$$

S.P. $=$ སྒོར་100 - སྒོར་20 $=$ སྒོར་80

གལ་ཏེ། S.P. སྒོར་80 ཡིན་ན། མ་གནས་རིན་པོང་ནི། $=$ སྒོར་100

དེར་བརྟེན། གལ་ཏེ། S.P. སྒོར་1536 ཡིན་ན། མ་གནས་རིན་པོང་ནི། $=$ སྒོར་($\frac{100}{80} \times 1536$)

$$= \text{སྒོར་}1920$$

དེས་ན། དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཀར་འཁོར་དེའི་མ་གནས་རིན་པོང་སྒོར་1920 རེད།

ཕྱིས་དཔེ། 6. གཡང་འཛོམས་ཀྱིས་སྒོར་452000 གྲུད་དེ་ཁང་པ་ཞིག་ཉོས་ཏེ། དེའི་བཟོ་བཅོས་ཆེད་སྒོར་28000 བཏང་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཁང་པ་དེ་སྒོར་468000 ལ་བཅོང་དགོས་བྱུང་ཡོད་ན། གཡང་འཛོམས་ལ་ཁོ་ཐོབ་གྲོང་ག་ཚོད་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།

ལན། མ་གནས་རིན་པོང་ནང་འགྲོ་གྲོན་འཕར་མའི་རིགས་ཚུད་དགོས་པར་བཞེན།

$$C.P. = \text{ལྷོར་} (452000 + 28000) = \text{ལྷོར་} 480000$$

$$S.P. = \text{ལྷོར་} 468000$$

འདིར། $S.P. < C.P.$ ཡིན་པས། གྲོང་། $= C.P. - S.P.$

$$= \text{ལྷོར་} 480000 - \text{ལྷོར་} 468000$$

$$= \text{ལྷོར་} 12000$$

$$\text{གྲོང་། } \% = \left(\frac{12000}{480000} \times 100 \right) = \frac{5}{2}$$

དེར་བཞེན། གཡང་འཛོམས་ལ་གྲོང་བརྒྱ་ཆ་ $\frac{5}{2}$ བྱུང་ཡོད།

ཕྱིས་དཔེ། 7. ཚེ་རིང་གིས་ལྷགས་པར་རྫིང་པ་ཞིག་ལ་ལྷོར་1200 གྲུད་དེ་ཉོས་ཏེ་ལྷོར་200 གྲུད་དེ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་ཡོད། ཁོ་པས་ལྷགས་པར་དེ་ལྷོར་1680 ལ་བཅོངས་ཡོད་ན། ཁེའམ་གྲོང་ག་ཚོད་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།

ལན། ལྷགས་པར་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་རྗེས་ཀྱི་མ་གནས་རིན་པོང་ནི།

$$C.P. = \text{ལྷོར་} (1200 + 200)$$

$$= \text{ལྷོར་} 1400$$

$$S.P. = \text{ལྷོར་} 1680$$

འདིར། $S.P. > C.P.$ ཡིན་པས། ཁེ། $= S.P. - C.P.$

$$= \text{ལྷོར་} 1680 - \text{ལྷོར་} 1400$$

$$= \text{ལྷོར་} 280$$

$$\text{ཁེ། } \% = \frac{\text{ཁེ།}}{\text{མ་གནས་རིན་པོང་།}} \times 100$$

$$= \frac{280}{1400} \times 100$$

$$= 20$$

དེར་བཞེན། ཚེ་རིང་ལ་ཁེ་20% བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་མ་དཔེ། 8. རྫོང་གོ་ས་ཤིག་གློ་རྫོང་630 ལ་བཙོང་ས་པས་ཚོང་པར་ཁེ་5% བྱང་ཡོད་ན། རྫོང་གོ་ས་དེའི་མ་གནས་
རིན་གོང་ཚོལ།

ལན། འདིར། S.P. = རྫོང་630 དང་། ཁེ། = 5% བཅས་ཡིན་ན། C.P. = ?

རྫོང་གོ་ས་ཀྱི་མ་གནས་རིན་གོང་སྟོང་100 ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

ཁེ། = རྫོང་5

དེར་བརྟེན། S.P. = རྫོང་105

གལ་ཏེ། S.P. = རྫོང་105 ཡིན་ན། དེའི་མ་གནས་རིན་གོང་ནི། = རྫོང་100

གལ་ཏེ། S.P. = རྫོང་1 ཡིན་ན། དེའི་མ་གནས་རིན་གོང་ནི། = རྫོང་ $\frac{100}{105}$

གལ་ཏེ། S.P. = རྫོང་630 ཡིན་ན། དེའི་མ་གནས་རིན་གོང་ནི། = རྫོང་ $(\frac{100}{105} \times 630) =$ རྫོང་630

དེར་བརྟེན། རྫོང་གོ་ས་དེའི་མ་གནས་རིན་གོང་ནི་སྟོང་600 རེད།

སྟོང་ཆ་ན། 6.2

1) གཤམ་གྱི་རེ་ལུ་མིག་(འབྲུང་སྲིད་པ་ནམས་གྱི་) ཁ་སྟོང་ས།

ཉོ་སྐབས་གྱི་ རིན་གོང་།	འགྲོ་གྲོན་ འཕར་མ།	མ་གནས་ རིན་གོང་།	སྲིད་བཙོང་ རིན་གོང་།	ཁེ།	གྲོང་།	ཁེ།%	གྲོང་།%
ཀ) རྫོང་370	རྫོང་80	——	——	རྫོང་90	——	——	——
ཀ) རྫོང་3000	——	རྫོང་3100	——	——	རྫོང་62	——	——
ཀ) རྫོང་28000	རྫོང་2000	——	རྫོང་36000	——	——	——	——
ཀ) ——	རྫོང་500	རྫོང་900	——	——	——	8	——
ཀ) རྫོང་240	རྫོང་10	——	——	——	——	——	6

- ༡༡ དེབ་ཚོང་པས་དཔེ་དེབ་ཅིག་ལ་སྒྲིབ་15 གྲུབ་དེ་དེབ་ཉོས་རྗེས་སྒྲིབ་5 དེབ་དེ་མགོ་འཚོམས་རྒྱག་རྒྱུར་བཏང་ཡོད། དེ་ནས་སྒྲིབ་25 ལ་བཅོངས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་པར་བྱུང་བའི་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།
- ༡༢ བཀྲ་གིས་ཀྱིས་སྐྱུམ་འཁོར་ཀླུང་རྒྱུང་པ་ཞིག་ལ་སྒྲིབ་70000 གྲུབ་དེ་དེབ་ཉོས་རྗེས་སྒྲིབ་5000 དེའི་མ་ལག་བཟོ་བཅོས་དང་ཚོན་བྱགས་རྒྱུར་བཏང་ཡོད། དེ་རྗེས་ཀླུང་དེ་སྒྲིབ་67500 ལ་བཅོངས་ཡོད་ན། ཁོ་པར་བྱུང་བའི་ཁེའི་ཁྱོད་གི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།
- ༡༣ ཚོང་པ་ཞིག་གིས་ལག་འདོགས་རྒྱ་ཚོད་ཅིག་ལ་སྒྲིབ་225 གྲུབ་དེ་དེབ་ཉོས་རྗེས་དེའི་བཟོ་བཅོས་ཚེད་སྒྲིབ་15 བཏང་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོང་གིས་རྒྱ་ཚོད་དེ་སྒྲིབ་300 ལ་བཅོངས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་པར་བྱུང་བའི་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།
- ༡༤ སེལ་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་རྒྱུང་འཁོར་ཞིག་ལ་སྒྲིབ་1200 གྲུབ་དེ་དེབ་ཉོས་རྗེས་འོར་འདྲན་ཚེད་སྒྲིབ་40 བཏང་ཡོད། གལ་ཏེ་རྒྱུང་འཁོར་དེ་སྒྲིབ་1550 ལ་བཅོངས་ན། ཁོ་པར་བྱུང་བའི་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་ཚོལ།
- ༡༥ ལྷལ་བཟང་གིས་ཏར་ཚན་རེ་ལ་སྒྲིབ་20 གནས་པའི་ཞ་སྐྱུག་ཏར་ཚན་150 ཉོས་རྗེས་འགྲོ་སོང་འཕར་མ་སྒྲིབ་200 སོང་ཡོད། གལ་ཏེ་ལྷལ་བཟང་གིས་ཞ་སྐྱུག་རེ་སྒྲིབ་2.40 ལ་བཅོངས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་པར་ཁེའི་ཁྱོད་གི་བརྒྱ་ཆ་ག་ཚོད་འབྲུང་ངམ།
- ༡༦ ཅོག་ཅེ་ཞིག་སྒྲིབ་990 ལ་བཅོངས་པས་ཚོང་པར་ཁེ་10% བྱུང་ཡོད་ན། ཅོག་ཅེ་དེའི་མ་གནས་རིན་གོང་ཚོལ།
- ༡༧ རོ་བོ་ཡོན་ཏན་ལགས་ཀྱིས་བརྟན་འཕྲིན་ཞིག་ལ་སྒྲིབ་10240 ལ་བཅོངས་པས་ཁྱོད་20% བྱུང་ཡོད་ན། བརྟན་འཕྲིན་དེའི་མ་གནས་རིན་གོང་ཚོལ།
- ༡༨ རྩོམ་ལག་ཅིག་སྒྲིབ་240 ལ་བཅོངས་ན། རྩུགས་བཟོ་བར་ཁྱོད་20% བྱུང་ཡོད། གལ་ཏེ་སྒྲིབ་360 ལ་བཅོངས་ན། ཁོ་པར་ཁེའི་ཁྱོད་གི་བརྒྱ་ཆ་ག་ཚོད་འབྲུང་ངམ།
- ༡༩ ཅན་ཚོར་བྱུ་ལགས་ཀྱིས་རྟུང་འཁོར་ཞིག་སྒྲིབ་960 གྲུས་ནས་རིན་ཚེན་ལ་བཅོངས་པས་ཁོ་པར་ཁེ་5% བྱུང་ཡོད། རིན་ཚེན་གྱིས་ཁེ་10% ཐོག་ཕུན་ཚོགས་ལ་བཅོངས་ཡོད། ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་རྟུང་འཁོར་དེའི་རིན་འབབ་ག་ཚོད་ལྔ་ཡོད་དམ།
- ༢༠ ཉལ་ཁྲི་ཞིག་སྒྲིབ་150 ལ་བཅོངས་པས་ཁྱོད་4% ཐོག་ཡོད་ན། ཁེ་20% ཡོང་བར་ཉལ་ཁྲི་དེ་རིན་གོང་ག་ཚོད་ལ་བཅོང་དགོས་སམ།
- ༢༡ སྒྲིབ་སྐྱེལ་ཞིག་སྒྲིབ་135 ལ་བཅོངས་པར་སྒྲིབ་བཟོ་བར་ཁྱོད་10% ཐོག་ཡོད། གལ་ཏེ་སྒྲིབ་165 ལ་བཅོངས་ན་ཁོ་པར་ཁེའི་ཁྱོད་གི་བརྒྱ་ཆ་ག་ཚོད་འབྲུང་ངམ།

6.4 རྒྱུད་ཀ་རྒྱུད་པ། Simple Interest

འབྲེལ་ཚུལ་རྒྱུད་ཀ་རྒྱུད་པའི་སློབ་འཛིན་གྲུ་དུག་པའི་ནང་རྒྱུད་ས་ཡོད་པ། དེ་ཡང་རྒྱུད་པའི་ཕྱི་སློབ་རྒྱུད་དེ་འཛོལ་
ཐབས་རྒྱུད་ས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་རྒྱུད་ཀ་རྒྱུད་པ་བཅི་རྒྱུའི་སློབ་འཛིན་སློབ་རྒྱུ་ལོན།

ང་ཚོས་གཤམ་གསལ་དཔེ་མཚན་ཁག་ལ་བལྟ་འོ། །

དཔེ་རྒྱུད། སློབ་5000 ལ་ལོ་3 རྒྱུད་ཚད་5% ཐོག་ལོ་3 རྒྱུད་འཛོག་བྱས་ན། བྱི་ལོ་འཛོལ་
ལྷོ་ཡོད་དམ།

འདིར་ལོ་འཛོལ་རྒྱུད་ཚད་5% རེད། འདིའི་དོན་ནི།

$$\text{སློབ} \cdot 100 \text{ ལ་ལོ} \cdot 1 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot 5$$

དེར་བརྟེན། $\text{སློབ} \cdot 1 \text{ ལ་ལོ} \cdot 1 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot \frac{5}{100}$

$$\text{སློབ} \cdot 5000 \text{ ལ་ལོ} \cdot 1 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot \frac{5000 \times 5}{100}$$

$$\text{སློབ} \cdot 5000 \text{ ལ་ལོ} \cdot 3 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot$$

ད་ལྟ་ང་ཚོས་མ་དངུལ་P ལ། ལོ་འཛོལ་རྒྱུད་ཚད་R% དང་། དུས་ཡུན་T རིང་བཅོལ་འཛོག་བྱས་པར་ཆ་བཞག་
ན། རྒྱུད་ཀ་I རི་ལྟར་འཛོལ་གྱི་ཡོད་ཚུལ་གཤམ་གསལ་ལྟར་བཅི་འོ། །

འདིར་ལོ་འཛོལ་རྒྱུད་ཚད་R% རེད། འདིའི་དོན་ནི།

$$\text{སློབ} \cdot 100 \text{ ལ་ལོ} \cdot 1 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot R$$

དེར་བརྟེན། $\text{སློབ} \cdot 1 \text{ ལ་ལོ} \cdot 1 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot$

$$\text{སློབ} \cdot P \text{ ལ་ལོ} \cdot 1 \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot \frac{P \times R}{100}$$

$$\text{སློབ} \cdot P \text{ ལ་ལོ} \cdot T \text{ རིང་གི་རྒྱུད་ཀ} = \text{སློབ} \cdot$$

དེས་ན། $I =$

གོང་གི་སློབ་འཛོལ་ལས་ང་ཚོས་མཐོང་གསལ་ལ།

$$P = \quad \text{དང་།} \quad R = \quad , \quad T =$$

དང་ཆོས་ཤོང་གི་རྒྱུ་འབྲེལ་རྒྱུད་དེ་དཀའ་ཚོག་འགའ་མེད་ཀྱི་ཡིན།

ཕྱི་ས་དཔེ། 9. སློབ་5000 ལ་ལོ་རེ་སྐྱེད་ཚད་12% ཐོག་ལོ་གསུམ་རིང་བཅོལ་འཛོག་བྱས་པའི་སྐྱེད་ཀ་ཚོལ།

ལན། $P =$ སློབ་5000 $R = 12\%$ $T =$ ལོ་3 $I = ?$

དེས་བཏེན། $I =$

$$= \text{སློབ་} \quad = \text{སློབ་}1800$$

ཕྱི་ས་དཔེ། 10. ཀ) ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་13 % ཡིན་ན། སློབ་5664 ལ་ལྷ་བ་9 རིང་གི་སྐྱེད་ཀ་ཚོལ།

ཁ) ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་15% ཡིན་ན། སློབ་3125 ལ་ཉིན་73 རིང་གི་སྐྱེད་ཀ་ཚོལ།

ལན། ཀ) $P =$ སློབ་5664 $R = 13 \frac{3}{4} = \frac{55}{4}$ $T =$ ལོ་ $\left(\frac{9}{12}\right) =$ ལོ་ $\left(\frac{3}{4}\right)$

དེས་བཏེན། $I = \frac{P \times R \times T}{100}$

$$= \text{སློབ་}$$

$$= \text{སློབ་} \left(5664 \times \frac{55}{4} \times \frac{3}{4} \times \frac{1}{100} \right) = \text{སློབ་}584.10$$

ཁ) $P =$ སློབ་3125 $R = 15$ $T =$ ལོ་ $\frac{73}{365} =$ ལོ་ $\left(\frac{1}{5}\right)$

དེས་བཏེན། $I = \frac{P \times R \times T}{100}$

$$= \text{སློབ་}$$

$$= \text{སློབ་}93.75$$

ཕྱི་ས་དཔེ། 11. ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་གཚོད་ཡིན་སྐབས་མ་དངུལ་སློབ་500 ལོ་གསུམ་རིང་བཅོལ་འཛོག་བྱས་ན་དངུལ་

འབོར་སྒོར་605 ཆགས་ཀྱི་རེད་དམ།

ལན། དངུལ་འབོར་A ཡིས་མཚོན་ན། $P = \text{སྒོར} 500$ $A = \text{སྒོར} 605$ $T = \text{ལོ} 3$ $R = ?$

ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། $A = P + I$

དེར་བརྟེན། $I = A - P$

$$= \text{སྒོར} 605 - \text{སྒོར} 500 = \text{སྒོར} 105$$

$$\therefore R = \quad = \quad = 7$$

དེར་བརྟེན། ལོ་རེའི་སྤྱི་ཚད་7% ཡིན་སྐབས། མ་དངུལ་སྒོར་500 ལོ་གསུམ་རིང་བཅོལ་འཛོག་བྱས་ན། དངུལ་འབོར་སྒོར་605 ཆགས་ཀྱི་རེད།

ཕྱིས་དཔེ། 12. སྒོར་250 ལོ་རེའི་སྤྱི་ཚད་8% ཐོག་བྱ་ལོན་བཏང་སྟེ་དངུལ་འབོར་སྒོར་330 འཛོལ་པར་དུས་ཡུན་ ལོ་ག་ཚོད་དགོས་སམ།

ལན། འདིར། $P = \text{སྒོར} 250$ $A = \text{སྒོར} 330$ $R = 8$ $T = ?$

$$I = \text{སྒོར} (330 - 250) = \text{སྒོར} 80$$

$$T = \quad = \quad = 4$$

དེར་བརྟེན། དགོས་མཁའི་དུས་ཡུན་ནི་ལོ་4 རེད།

ཕྱིས་དཔེ། 13. མ་དངུལ་ཞིག་ལ་ལོ་རེའི་སྤྱི་ཚད་12 % ཐོག་ལོ་4 ལ་སྒོར་2437.50 ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན། མ་ དངུལ་དེ་ཚོལ།

ལན། འདིར། $A = \text{སྒོར} 2437.50$ $R = 12 \frac{1}{2} = \frac{25}{2}$ $T = \text{ལོ} 4$ $P = ?$

མ་དངུལ་དེ་སྒོར་x ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

$$\text{དེའི་སྤྱི་ཚད་ཀྱི་} = \text{སྒོར} \left(x \times \frac{25}{2} \times 4 \times \frac{1}{100} \right) = \text{སྒོར} \cdot \frac{x}{2}$$

$$\therefore \text{མ་དངུལ་} P = \text{སྒོར} (x + \quad) = \text{སྒོར} \left(\frac{3x}{2} \right)$$

དེས་ན། $\frac{3x}{2} = 2437.50$

ཡང་ན། $x = \frac{2437.50 \times 2}{3} = 1625$

དེར་བརྟེན། དགོས་མཁོའི་མ་དངུལ་ནི་སྒོར་1625 རེད།

ཕྱིས་དཔེ། 14. མ་དངུལ་སྒོར་400 ལོ་རེའི་སླེད་ཚད་14% ཐོག་བྱ་ལོན་བཏང་ན། སླེད་ཀ་སྒོར་112 འཐོབ་པར་

དུས་ཡུན་ལོ་ག་ཚོད་དགོས་སམ།

ལན། འདིར། $P =$ སྒོར་400 $I =$ སྒོར་112 $R = 14$ $T = ?$

$T =$ $=$ $= 2$

དེར་བརྟེན། དགོས་མཁོའི་དུས་ཡུན་ནི་ལོ་2 རེད།

ཞིབ་བཞེར།

$P =$ སྒོར་400 $T =$ སྒོར་112 $R = 14$

$I =$ $=$ $=$ སྒོར་112

སྒོར་112 ནི་དྲི་བའི་ནང་བརྟན་པའི་སླེད་འབབ་ཡིན་སྟབས། ང་ཚོའི་ཕྱིས་འབྲས་འགྲིགས་ཡོད།

ཕྱིས་དཔེ། 15. སླེད་ཀ་རྒྱང་པ་ཞིག་མ་དངུལ་གྱི་ རེད། གལ་ཏེ་ལོ་རེའི་སླེད་ཚད་དང་དུས་ཡུན་གཅིག་པ་ཡིན་

ན། དེ་གཉིས་ཚོལ།

ལན། མ་དངུལ་སྒོར་ x ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

དེའི་སླེད་ཀ་ $=$ སྒོར་ $\frac{16}{25}x$ $R = ?$ $T = ?$

ལོ་རེའི་སླེད་ཚད། $R\%$ དང་། དུས་ཡུན། $=$ ལོ་ R ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན།

ད་ཆ། སླེད་ཀ་ནི། $I = \frac{P \times R \times T}{100}$

དེར་བརྟེན། $x = \frac{x \times R \times R}{100}$

100R K12
2000014

ཡང་ན། $\frac{R^2}{100} = \frac{16}{25}$

ཡང་ན། $R^2 = \frac{16 \times 100}{25} =$

∴ $R = = 8$

དེར་བརྟེན། ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་8% དང་། དུས་ལུན་ལོ་8 བཅས་ཡིན།

སྐྱོད་ཚན། 6.3

༡ ལ་སྐྱོད་སྤྲོད་པ།

ཀ) མ་དངུལ་= གྲོ་རྩ་500 ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་= 12% དུས་ལུན་= ལོ་3

སྐྱེད་ཀ་=

ཁ) མ་དངུལ་= གྲོ་རྩ་1250 དུས་ལུན་= ལོ་4 ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་= 14%

སྐྱེད་ཀ་=

ག) མ་དངུལ་= གྲོ་རྩ་200 དུས་ལུན་= ལོ་5 ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་= 6%

སྐྱེད་ཀ་= དངུལ་འཕོར་=

ང) མ་དངུལ་= གྲོ་རྩ་600 ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་= 10% དུས་ལུན་= ལོ་3

སྐྱེད་ཀ་= དངུལ་འཕོར་=

ཅ) མ་དངུལ་= གྲོ་རྩ་500 ལོ་རེའི་སྐྱེད་ཚད་= 12% དུས་ལུན་= ལོ་3 $\frac{1}{2}$

སྐྱེད་ཀ་= དངུལ་འཕོར་=

༤། ག་གམ་གསལ་མི་མེད་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཚོལ།

ཀ) མ་དངུལ་= གློ་རྒྱ་1000 ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་= 8% སློབ་ཀ་རྒྱུ་པ་= གློ་རྒྱ་200

ཁ) མ་དངུལ་= གློ་རྒྱ་640 ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་= $12\frac{1}{2}$ % སློབ་ཀ་རྒྱུ་པ་= གློ་རྒྱ་40

ག) མ་དངུལ་= གློ་རྒྱ་10000 ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་= 18% སློབ་ཀ་རྒྱུ་པ་= གློ་རྒྱ་12600

༥། ག་གམ་གསལ་མི་མེད་སྐབས་ཀྱི་སློབ་ཚད་ཚོལ།

ཀ) མ་དངུལ་= གློ་རྒྱ་500 སློབ་ཀ་རྒྱུ་པ་= གློ་རྒྱ་150 དུས་ཡུན་= ལོ་4

ཁ) མ་དངུལ་= གློ་རྒྱ་400 སློབ་ཀ་རྒྱུ་པ་= གློ་རྒྱ་78 དུས་ཡུན་= ལོ་ $1\frac{1}{4}$

ག) མ་དངུལ་= གློ་རྒྱ་700 སློབ་ཀ་རྒྱུ་པ་= གློ་རྒྱ་168 དུས་ཡུན་= ཟླ་བ་16

༦། གཡལ་སློབ་ཀྱིས་གློ་རྒྱ་1000 དངུལ་ཁང་ནང་བཅོལ་ཡོད། དངུལ་ཁང་དེས་ལོ་རེར་སློབ་ཚད་5% སློབ་ཀྱི་ཡོད་ཅུ། ལོ་གཅིག་རྗེས་གཡལ་སློབ་ཀྱི་དངུལ་འབོར་ག་ཚོད་འཐོབ་བམ།

༧། ཚོས་སློབ་ཀྱིས་ཚོང་ལས་ཚོགས་སུ་ཞིག་ལ་ལོ་རེར་སློབ་ཚད་15% ཐོག་གློ་རྒྱ་7200 བཅོལ་ཡོད། ལོ་ $4\frac{1}{2}$ རྗེས་སུ་ཁོ་མོར་འཐོབ་རྒྱུའི་དངུལ་འབོར་ཚོལ།

༨། འགྲུར་མེད་ཀྱིས་དངུལ་ཁང་ནང་གློ་རྒྱ་520 བཅོལ་ཡོད། དངུལ་ཁང་དེས་ལོ་རེར་སློབ་ཀ་8% སློབ་ཀྱི་ཡོད་ཅུ། ལོ་གཅིག་རྗེས་འགྲུར་མེད་ལ་འཐོབ་རྒྱུའི་སློབ་ཀ་དང་དངུལ་འབོར་ཚོལ།

༩། ཚོ་དབང་གིས་ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་9% ཐོག་མ་དངུལ་གཡལ་ར་བ་དེ་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་སློབ་ཀ་གློ་རྒྱ་594 ཟུང་ཡོད། ལོ་གཅིག་རྗེས་ཁོ་མོར་དངུལ་ག་ཚོད་གཡལ་ར་ཡོད་དམ།

༡༠། ཚན་ཉི་མ་ལགས་ཀྱིས་ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་10% ཐོག་མ་དངུལ་གཡལ་ར་བ་དེ། གཡལ་ཉེ་ཁོ་མོས་ལོ་གཅིག་དང་སློབ་ཀ་ལ་སློབ་ཀ་གློ་རྒྱ་1863.75 ཟུང་ཡོད་ཅུ། ཁོ་མོས་གཡལ་ར་བའི་མ་དངུལ་དེ་ཚོལ།

༡༡། མ་དངུལ་ཞིག་ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་10% ཐོག་བཅོལ་ན་ལོ་4 རིང་དངུལ་འབོར་གློ་རྒྱ་2520 ཚགས་ཀྱི་ཡོད། ལོ་གཅིག་མ་དངུལ་ག་ཚོད་ཡིན་ནམ།

༡༢། མ་དངུལ་ཞིག་ལོ་ $2\frac{1}{2}$ རིང་ལོ་རེའི་སློབ་ཚད་11% ཐོག་བཅོལ་ན་དངུལ་འབོར་གློ་རྒྱ་2040 ཚགས་ཀྱི་ཡོད།

འོ་ན། མ་དངུལ་ག་ཚོད་ཡིན་ནམ།

131 ལོ་6 རང་སློད་ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་ཐོག་མ་དངུལ་དེ་རང་གི་ $\frac{7}{4}$ ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འོ་ན། སློད་ཚད་ཚོལ།

132 ཨ་ཅག་ཚོ་སློན་གྱིས་ཚོང་རྒྱག་ཚེད་བུ་ལོན་གཏོང་མཁན་ཞིག་གི་ལག་ནས་སྒོར་1500 རྒྱངས་ཡོད། ལོ་ $3\frac{1}{2}$ རྗེས་ཁོང་གིས་སྒོར་2655 རྒྱད་དེ་བུ་ལོན་གསལ་ཡོད་ན། སྐབས་དེའི་སློད་ཚད་ཚོལ།

133 མ་དངུལ་ཞིག་སློད་ཚད་ $12\frac{1}{2}\%$ ཐོག་ཉིས་ལྡབ་ཆགས་པར་དུས་ཡུན་ག་ཚོད་རིང་དངུལ་ཁང་ནང་འཛོག་དགོས་སམ།

(བད་མོན། མ་དངུལ་P ཡིན་པར་ཆ་བཞག་ན། དངུལ་འབོར་= 2P རེད།)

དུན་པར་གྱིས།

༡། ཁྲིའི་ཚད་ = S.P. - C.P. (གལ་ཏེ། S.P. > C.P.)

 སྐྱོད་ཀྱི་ཚད་ = C.P. - S.P. (གལ་ཏེ། S.P. < C.P.)

༢། འགྲོ་སློང་འཕམ་མ་ནམས་ནི་མ་དངུལ་ནང་ཚུད་དགོས།

༣། ཁྲིའི་བརྒྱ་ཚད། = $\frac{\text{ཁྲིའི་ཚད་}{\text{མ་གནས་འོད་ཀྱི་ཚད་}} \times 100$

 སྐྱོད་ཀྱི་བརྒྱ་ཚད། = $\frac{\text{སྐྱོད་ཀྱི་ཚད་}{\text{མ་གནས་འོད་ཀྱི་ཚད་}} \times 100$

༤། སྐྱོད་ཀྱི་ཚད་ལ། I = S.P. - C.P.

 འདིར། P = མ་དངུལ། R% = ལོ་རེའི་སྐྱོད་ཚད། T = དུས་ཡུན།

༥། $P = \frac{100 \times I}{R \times T}$ དང་། $R = \frac{100 \times I}{P \times T}$, $T = \frac{100 \times I}{P \times R}$

 འདིར། I, P, R, T བཅས་ནི་ནམ་རྒྱུན་གྱི་དོན་ལྟར་ཡིན།

༦། དངུལ་འབོར། = མ་དངུལ། + སྐྱོད་ཀྱི་ཚད།

 ཡང་ན། A = P. + I

